

Kupujte in priporočajte

doma e proizvede:
ADRIA
prasek
za pecivo in
vanilni sladkor

a za osnovne škole
kad je v = 13 sm. širina je 28 sm.
v = 13½ sm. širina je 27 sm.
i v = 14 sm. širina je 26 sm.

Čl. 8. U jednoj učionici sa higijenskog i pedagoškog gledišta želeći je, da ne bude više od 45 daka. Zakonom je dopušteno da najveći broj daka bude 70. Kad broj daka dostigne ovu meru, treba se starati, da se otvori nova učionica.

Veličina učionice određuje se po mestu potrebom: za dake, učitelja, prolaze, učila i peć.

Klupa (sedište i stô) namenjena pojediniom daku zauzima u osnovnim školama prosečno 0.37 a u gimnazijama 0.48 kvadratnih metra površine poda.

Učiteljev sto, školska tabla i učila zauzimaju 1.9 do 2 metra široko mesto ispred klupa.

Na krajevima klupa prema vratima treba da je prolaz najmanje 1 metar širok, da se tu može smestiti i peć.

Na drugom kraju klupa prema prozorima potreban je prolaz s obzirom na uložine prozorske 0.4 metra širok.

Prolaz između klupa u pravcu k stolu učiteljevom treba da je širok 0.5 metra. Ovaj prolaz potreban je samo onda, kad je učionica široka, da sede više od 6 daka jedan uz drugoga.

Prolaz iza stražnje klupe takode je širok 0.5 metra.

Kad se opštim mestima i prolazima ostavi tolika mera, onda će doći na daka u osnovnim školama 0.75 do 0.85, a u gimnazijama 0.95 do 1.10 kvadratnih metara površine poda.

Prema ovome i najmanjih učionica površina ne sme biti manja od 40 do 50 kvadratnih metara. U srednjih treba da iznosi od 50 do 60, a u najvećih 60 do 70 kvadratnih metara.

Visina učionice ne može biti manja od 3.5 ni veća od 4 metra.

Prema tome doći će na daka u osnovnim školama 2.8 do 3.2 a u gimnazijama 3.58 do 4 kubna metra prostora.

Čl. 9. Prozori učionice treba da su uvek prema levoj strani dačkih sedišta. Po nevolji mogu biti prozori i iza leđa; ali svetlost s ove strane ne sme biti jača od one s leve strane.

Po većim gradovima valja raditi na tome, da barem u dvornicama svetlost dolazi ozgo. Površina koju zauzimaju prozori u učionici, treba da iznosi ¼ površine poda, ako je školska zgrada usamljena na sasvim slobodnom mestu, a ½ te površine, ako na blizu ima predmeta, koji je zasenjuje. U siromašnim opštinama može se svesti površina prozora na ¼ površine poda, ako je škola usamljena, inače na ½ te površine.

Prozori moraju biti jedan od drugoga podjednako udaljeni. Donja ivica prozora treba da je u visini klupa, ili viša od njih, a gornja da dopire što bliže tavanici.

Zid između prozora ne sme biti širi od 1.3 metra.

Prozori u učionici moraju biti četverougli i dvostruki, sastavljeni iz četiri krila. Gornja su krila manja, a donja veća. Gornja krila — od najmanje dva prozora u svakoj učionici — treba da su radi provetranja za vreme učenja tako udešena, da se na niže spuštaju sa šarkama na donju ivicu. (Gledaj na kraju stava 2. člana 7. o jednostrukim prozorima.)

Ivice zida iznutra pored prozora moraju biti uzete, kako bi se svetlost po učionici bolje rasipala.

Čl. 10. Pod mora biti stolarski i po mogućstvu od tvrdog materijala. Ako je od mekog, valja ga natopiti vrelinom lanenim uljem. Ispod poda, gde nema podruma, treba prvo nasuti dovoljno suhe zemlje, za tim 0.3 metra suha peska, ili kovačke zgure (šlake).

Zidovi učionice, gde se god može, treba da su za 1 do 1.5 obloženi daskom (aplata lambrija), a ova da je premazana masnom bojom. Inače treba da su zidovi u visini od 1.5 metara premazani masnom bojom. No u sasvim siromašnim opštinama može i ovo premazivanje otpasti.

Vrata u učionici treba da su jednokrnlina, široka najmanje 1 — a visoka 2 — metra. Vrata se otvaraju svagda u hodnik, a najbolje im je mesto između stola učiteljevog i prednjih klupa.

Obleke kemično čist, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporočajo svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarna. Državni nameštenci dobe blago tudi na obroke proli predložitvi legitimacij.

Čl. 11. Peći moraju biti dovoljno velike, da mogu stalno održavati toplotu od 15° K i ložiti se iznutra. Svaka peć mora imati gvozdeni štiti. Visina štita treba da iznosi preko 1 metar.

Kadi provetranja treba ispod poda sprovesti do peći (ispod štita) cev, koja mora imati u prečniku 0.15 do 0.25 metra. Cev može biti od gvozdene lima ili od dasaka ili od ilovače, ili od tako zvane »kamene smese« (Steinzeug). Cev ova prolazi kroz spoljni zid, te dovodi s polja svež vazduh. Ona je otvorena s obe strane.

U zidu treba takode provesti drugu cev sa dna poda do iznad krova. Ta cev odvodi pokvaren vazduh i ima dvoja vrataoca; jedna su blizu poda, a druga su ispod tavanice. Zimi otvore se donja vrataoca na toj cevi, a gornja se blizu tavanice zatvore. Leti se otvore vrataoca blizu tavanice, a donja se zatvore.

U velikim školskim zgradama, gde sredstva dopuštaju, dobro je podići zajedničko centralno grejanje kombinovano sa ventilacijom (provetranjem).

U manjim pak seoskim dopuštaju se i obični ventilatori blizu tavana.

Čl. 12. Pored učionica i soba za kancelariju, kabinete, knjižnicu i radionicu za ručni rad u seoskim zgradama školskim mora biti još i stana za učitelja ili upravitelja i za dake, ako ih ima iz daljnih mesta.

Učiteljev stan mora imati:

a) jednu sobu od najmanje 20 kvadratnih metara;

b) jednu sobu od najmanje 10 kvadratnih metara;

v) jednu kuhinju od najmanje 10 kvadratnih metara;

g) podrum i šupu za drva.

Pored stana učiteljeva mora biti još soba i kuhinja za poslužitelja.

Čl. 13. Stan sa dake sastoji se iz:

a) sobe za spavanje;

b) trpezarije;

v) kuhinje od 10 kvad. metara.

Soba za spavanje mora biti udešena za provetranje i toliko velika, da na svakog daka dode 5 kubnih metara prostora.

Čl. 14. Za stanove učitelja i daka, može se podići odvojena zgrada. A ako je škola mala (ima najviše dve učionice) mogu da budu i s učionicama, pod jednim krovom; ali u tom slučaju ulasci u stanove moraju biti odvojeni, tako, da učionice ne budu u neposrednoj vezi sa stanovima.

Čl. 15. Pri svakoj manjoj školi mora se ostaviti naročito prazno mesto za dozidivanje, ako se takva potreba docnije pokaže. A u svakoj većoj školi mora biti i po jedna zališna soba za učionice. U gimnazijskim pak zgradama mora biti više takvih zališnih soba.

U gimnazijama i realkama moraju biti još odvojene sobe za zbirke, knjižnicu, crtanja, fizički i hemijski kabinet, kancelarija za direktora, soba za skup profesora i soba za poslužitelje.

Ako je zgrada od više katova, učionice za mlade dake treba da budu pri zemlji, a za starije u gornjim katovima.

Pri zgradama, u kojima su učionice odeljene za mušku i žensku decu, treba izvesti i zasebne ulaske, hodnike i nužnike.

Čl. 16. Veće škole naročito u gradovima treba da imaju i dvornicu za gimnastiku i svečanosti, koja se može i ugrijati. Visina te dvornice da iznosi najmanje 5 metara.

Čl. 17. Nužnici školski treba da su van zgrade. A ako moraju biti u zgradi, onda neka su izvan temelja i od zgrade što više u stranu. Pred ovim nužnicima treba da ima hodnik, te da budu odeljeni od ostalih prostorija dvojim vratima, i ova da se sama zatvaraju.

Nužnike treba popoditi s nagibom sa oticanje vode. Svaki nužnik treba da ima sedište, a na svaku učionicu da dode po jedan nužnik.

Ako su muška i ženska decu zajedno, onda za žensku decu treba napraviti odvojen nužnik.

Nužnike, kad su u zgradi, valja olepiti cementom. Iz svih nužnika da vodi cev do iznad krova radi provetranja.

Ni u kojem slučaju nužničke jame ne smeju biti izrađene neposredno ispod samih zgrada, već odvojeno u dvorištu najmanje 1 metar od zgrade udaljeno, a sedišta imaju biti vezana sa njima cevima od tuča ili kamene smese, ili zasvođenim — kosim — jar-kovima (kanalima).

ODELJAK TREĆI

Nameštaj.

Čl. 18. Nameštaj školski za sve srednje i osnovne škole nabaviće se po odredbama ovih pravila.

Čl. 19. Klupe školske moraju biti prema dečjem uzrastu i udešene ovako:

a) Za dva ili najviše za četiri daka. Sve ivice na klupama treba da su glatke i zaokružene, prednja polovina klupe i daska za sedenje stoje u nepomičnoj vezi.

b) Svaka klupa mora imati naslon, a za ovo se može udesiti i prednja strana zadnje klupe. Samo poslednja klupa mora imati svoj zaseban naslon.

Naslon ne sme biti prav, već dole i gore savijen, prema krstima i kičmi koju treba da podupire.

v) Sedište (daska za sedenje) na zadnjoj polovini da je izdubljeno. Sedište mora biti tako visoko, da butine potpuno na dasci leže, evolike (cevanice) vertikalno da stoje, a stopala da sa svim dodiruju pod, ili, kod mladih daka, dasku za držanje nogu.

g) Stôna daska mora biti nagnuta, ali to nagnuće ne sme biti veliko. Gornji deo ove daske treba da je u širini od 0.1 metra horizontalan sa žlebom za pisaljke i mastionice.

Odstojanje daske za sedenje od stone daske (diferencija) treba da je tolika, da kad dak uspravo sedi sa skrštenim rukama, laktovima dodiruje donju ivicu stone daske.

d) Ispod stone daske mora biti daska za knjige; ova da je nešto uža od prve i toliko visoka, da je dak kolenima ne dodiruje.

d) Odstojanje od stone daske do sedišta (distancija) ne treba da je veća od 0.05 metra, ako klupe nemaju stone daske sa izvlačenjem.

e) Ivice na oba kraja stone daske a tako i pragovi koji vezuju prednji deo klupe sa sedištem radi postojanosti valja da su okovani šinama (a ove utvrđene zavrtanjima).

U siromašnim opštinama valja nabaviti klupe od tri numere, a u gimnazijama do osam numera.

Čl. 20. U svakoj učionici treba da bude sto ili katedra za nastavnika. Pod stolom ili katedrom mora biti postolje najmanje 2 metra dugačko i 1.50 m. široko a 25 do 30 centimetra visoko, od debljih dasaka.

Čl. 21. Svaka učionica mora imati i orman sa zatvorom za ostavu učila i dačkih potreba.

Čl. 22. Tabla treba da je ravna, crna, i da ne odbija svetlost.

Mesto na nogarima mnogo je bolje, da stoji na zidu više učiteljeva stola i da je udešena za spuštanje i podizanje, a još je bolje, da budu dve, tako, da kad se jedna spušta druga da se podiže.

U prva dva razreda jedna od njih treba da je ispartana, kao pisanke, a druga istačkana, kao crtanke. U višim razredima jedna treba da je istačkana, a druga čista, bez linija i tačaka.

Čl. 23. Na prozorima moraju biti zavese od sive materije. One mogu biti udešene tako, da se spuštaju i podižu sa zakovanom gornjom stranom. Ali je bolje, da gornja strana ne bude zakovana, utvrđena, nego slobodna na uzicama (kanapima), te da se ona može po potrebi spuštati, kako bi svetlost više dolazila ozgo, a ne sa strane, koso. Najposle može biti i s alkama na šipci, kako bi se po potrebi uklanjala u stranu.

Čl. 24. U svakoj školi valja da ima toplotmer, i da se namesti u sobi 1.2 do 1.5 metra nad podom i na mestu gde je srednja toplota. Dete najudaljenije od peći treba da ima toplotu od 15° R (18—20° C). Kad je toplota ispod 12° R, onda valja grejati sobu ma koje doba godine bilo. Leti pak, kad je toplota u učionici posle podne preko 20° R, ne treba raditi u njoj već na polju, u hladu.

Čl. 25. U nameštaj dolazi još i ikona Sv. Save i slika vladareva, koje svaka učionica treba da ima.

Čl. 26. Pred svakom učionicom treba da ima vešalca (čiviluk) za gornje haljine dečje sa što više klinova (čivija) za vešanje.

Čl. 27. Školska gradina mora biti udešena tako, da može služiti i za nastavu a i za radove u njoj.

Čl. 28. Školsko dvorište treba da je zasaden drvećem, koje daje dobar hlad, kao što su: lipa, orah, divlji kesten itd.

Dvorište mora biti dobro kaldrmisano ili dobro nasuto šljunkom i peskom i nagnuto, tako, kako bi voda mogla da otiče.

U dvorištu pred gimnazijskim zgradama valja namestiti sprave za gimnastiku.

ODELJAK ČETVRTI

Prelazno naređenje.

Sadanje školske zgrade u koliko ne bi odgovarale zahtevima ovih pravila, imaju se po mogućstvu popraviti tako, da se što više približe njima. Druge pak po zdravlje učeničko škodljive, imaju se zatvoriti, čim se potpuno dokaže, da ne odgovaraju potrebi za koju su upotrebljene.

Ovim se zamenjuju dosadanja pravila o građenju škola od 18. marta 1881. godine PBr. 1360.

PBr. 7.609.

19. jula 1899. god.

u Beogradu.

Ministar

prosvete i crkvenih poslova:

Andra Đorđević, s. r.

IZVIRNE FRANCOSKE PASTILJE

VALDA

PRODAJAO
VSO
LEKARNE I DRUGARIJE

ZA SPORTNIKE PRED, MED I PO NAPORU.

Stanovska organizacija UJU

Iz društva:

Vabila:

= **PTUJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** bo zborovalo dne 10. februara u Mladiki u Ptuj ob 10. uri. Dnevni red predpisan za zborovanja se spolni s poročilom tovarišice Troha Elize o ekskurziji Pedagoške centrale na Dunaj. Odbor.

= **SLOVENJGRASKO UČITELJSKO DRUSTVO** bo zborovalo u soboto 8. februara ob 9. uri u osnovni šoli u Slovenjgradu po sledećem dnevnom redu: 1. Zapisnik zadnjega zbora. 2. Dopisi. 3. »Sugestija kot vzgojno sredstvo« — predava mestni župnik u Slovenjgradu g. Čížek Alojzij. 4. »Ali šola preveč zahteva od otroka« — referira tovariš Mrovlje. 5. Poročilo o seji ožjega in širjega sosveta u Celju po tovarišici Gobčevi. 6. Raznoterosti.

= **CELJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** bo zborovalo u Celju u soboto dne 8. februara u mestni osnovni šoli. Začetek ob 9. uri. Program bo obsegal poročila o našem položaju u ožjem in širjem pomenu in predavanju tov. Vranca: O teoriji in praksi delovne šole. K polnoštevili udeležbi uljudno vabi odbor.

Poročila:

+ **SOSTANJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** je zborovalo dne 11. januarja t. l. u Šostanju.

Udeležba: Od 53 članov navzoćih 43, t. j. 79%.

Predsednik tov. Stopar otvoril zborovanje, omenil na kratko položaj u organizaciji, ne soglašajući s izstopanjem iz organizacije u sedanjih razmerah, smatrajuć to za nečasno ter u tem pravcu pozdravlja članstvo.

Zapisnika obćnega zbora ter zadnje odbove seje se prečitata in odobrita.

Tov. predsednik poda nato poročilo o seji širjega sosveta u Celju, orše nevesne razmere, ki oviraju poverjenistvo u njegovem pravem udeštvovanju in pojasnjuje sporne točke, ki so većidel malenkostnega in osećnega značaja, jemljejo pa nemalo ugled našu organizaciji ter većejo poverjenistvu roke.

Na ta izjavljanje se oglase k besedi tov. Vrećko, Kramer, Duje.

Tov. Kramer se dotakne točke glede odseka za izobrazbu učiteljskoga naraćaja, komentira s svojega vidika ozadje in potek tega spora ter vpraša, zakaj ni poverjenistvo imenovalo tri druge voditelje.

Tov. Vrećko je mnenja, naj bi bilo poverjenistvo u svrhu pomirenja popustljivije ter naj bi skućalo na licu mesta izravnati malenkostne spore.

S stalićem poverjenistva glede »Zvončaka« u Učiteljske tiskarne pa so soglašali svi.

V svojem nadaljnjem poročilu o osnovnošolskom zakonu opiće predsednik delo poverjenistva pri sestavi tega zakona, opozarja na tećke gospodarske razmere ter izjavlja, da je dobio vtis, da je poverjenistvo storilo, kar je bilo u njegovi moći. Opozorja pa na pravilnik in splošni uradnićki zakon, kjer bodo obstojale moćnosti za izboljćanje našega gmoćnega položaja.

Tov. Vrećko izjava, da se z izjavami poverjenistva ne more povsem zadovoljiti, ćeć, da se vrti vse delo poverjenistva okrog malenkostnih osećnih sporov, mesto da bi posvetilo vso svoju pozornost u dosego boljćega gmoćnega položaja.

Predsednik Stopar smatra izjavljanje tov. Vrećka za nezaupljivo napram sebi ter odstoji s predsedstvenega mesta, nakar prevzame predsednićko mesto podpredsednik Rejec.

Po kratkem razgovoru o pravilniku k osnovnošolskom zakonu se sprejmejo sledeći predlozi tov. Vrećka:

§ 10. Otroku naj se ne dovoli vstop u obrt pred izpolnjenim 14. letom, kakor to ćeć doćloć obrtni zakon.

§ 14. V većjih krajih (industrijskih) se naj otvoriću razredi za manjinadarjene.

§ 35. Denarne globe za izostajanje iz škole naj ostanejo krajjevnomu šolskemu odboru.

§ 43. Naj se veroućiteljem toćno predpićeću doćnostni zaradi poućevanja, ter njih slućbeno razmerje napram šolski oblasti.

§ 94. Zaćasne namećtve naj postavlja ban na predlog sreskega šolskega nadzornika.

§ 95. Ućitelj u odslućevanju kadrkega roka naj se vodi kot na zaćasnom dopustu ter naj prejema polne prejemke. Tudi se mu naj ta doba vćteće u slućbovanje, njegovo ućno mesto pa naj ostane rezervirano. Oroćeć ne vaje naj opravlja ućitelj u poćitnicah.

Razprava tov. Mlinćeka o »raziskavanju domaćije« se zaradi poznega ćasa preloći na prihodnje zborovanje, ki bo meseca marca.

F. Rejec, t. ć. podpreds. F. Mlinćek, t. ć. tajn.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki slućijo u posredovanju in socialno zamene obćinstva, vauka beseda 50 par, najmanjći znesek Din 5.—

Posećajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenoćićeća, garaće.

18 Din likanje moćke, damske obleke. Gg. ćitateljicam in ćitateljem se za likanje, ćićećenje, popravljanje tudi obraćanja garde robe priporoća: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.